

Nivi Olsen
Inatsisartuni ilaasortaq, Demokraatit

Akissuteqaatit § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut 2018/157, Majoriap sunniutai pillugit

31-07-2018
Sagsnr. 2018 - 15640

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarputit Majoriap sunniutai pillugit. Apeqquteqaatitit uanga suliaasaqarfinnut innersuunneqarsimapput, uanilu ataani akissuteqarfigaakka.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: asn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqut 1:

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, innuttaasut Majoriap centerimik piginnaangorsaqqissimasut, 2016-miit qanoq ingerlasimanerat, qassit sulilersimappat imaluunniit qassit ilinniagaqalersimappat?

Akissut:

Innuttaasut amerlalluinnartut ukiut tamaasa Majoriami suliffissanut, ilitersuisarnermut pikkorissaqqinnermullu neqeroorutiniq aqqusaarisarput. Majoriap nunami tamarmi pisortat sullissinerannik innuttaasunik suliffissarsiornermut, ilitersuisarnermut aamma pikkorissaqqinnermut tunngasunik sulianik ingerlatsisarpoq. Suliat ingerlanneqartartut ersarinnerusunik allaaserineqarsimapput aningaasanut inatsimmi kontup pingaernerup 64.13.23 Majoriap, aammalu ukiumoortumik kommunalbestyrelsit naammassisassaannut isumaqatigiissutini www.majoriap.gl -imi takuneqarsinnaasuni.

Suliffissarsiortut nalunaarsorsimasut ataatsimut isigalugit 2014-imiit ikiliartorsimapput. Pissuseq taanna iluarisimaarnartoq aamma ukioq manna ingerlaqqippoq. Taamaasillunilu januar 2016-imi suliffissarsiortut nalunaarsorsimasut 4.031-iusimasut, januar 2018-imi suliffissarsiortut 3.308-nut apparisimapput. Aasaanerani suliffissarsiortut 2.478-iniit juni 2016-imi apparisimapput suliffissarsiortunut 2.135-inut juni 2018-imi. Kisitsisillu Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfimmeersut takutippaattaq piffissaq innuttaasut suliffissaaleqisutut nalunaarsorsimaffigisagaat ataatsimut isigalugu 2016-imiit annikiliartorsimasoq.

Tamanna isumaqarpoq Majoriamut saaffiginnittartuni suliffissaaleqisutullu nalunaarsorneqartartuni amerlanerpaat sivilisunerusumik suliffissaaleqisanngitsut, aammalu piffissaq taanna sivikilliarortoq. Tamatumunnga nassuiaatissat ilagaat nunatsinni suliffissat amerlasuut ukiup ilaannaani ulapiffiusumilu piusarnerat. Suliffissarsiortutut nalunaarsorsimasullu appariarnerannut pissutaasut pingaartut ilaatigut ilagaat aningaasarsiornikkut ingerlalluarneq aammalu Naalakkersuisut suliffeqarnermi suliniutaat.

Majoriarlu aammattaq ilinniartusinnaasut pillugit ilitsersuineramik suliaqartarpoq, aammalu sungiusaammik suliffissat pillugit isumaqatigiissuteqartarluni sungiusaammik suliffissap aamma inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerni ilinniartup akornanni. 2016-imi ilinniartut 893-it inuussutissarsiutinut ilinniartitaanernik aallartitsipput, 2017-imilu ilinniartut inuussutissarsiutinut ilinniartitaanerni 830-iullutik. Inuusuttunulli ilinniakkamik ingerlatsisinnaassagaanni piunasaqaataavoq isissutissanik karaktereqarnissaq.

Suli annertuumik pisariaqartitsisoqarpoq ilinniartunik meeqqat atuarfianniit anisimasunik pikkorissaasarnissanik. "Atuarfik tunngaviusoq aqutit allat atorlugit" (2015) Ilinniartitaanermut, Ilageeqarnermut, Kultureqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmiit saqqummersinneqartoq pissutsinik imaattunik erseqqissaavoq:

- Meeqqat atuarfianni atuartut 70,8 % -ii, tassalu atuartut 505 -it inaarutaasumik misilitsinnerminni angusinngitsoorput ilikkagassani tamani.
- Taakkunannga 32,5 %-it ilikkagassani 1-2-mi inaarutaasumik karakterinik ilinniakkanut isissutaasartunik angusinngitsoorput, tassalu 232-it, aammalu atuartut 273-it, tassa 38,4 %-it ilikkagassani pingasuni amerlanerusuniluunniit angusinngitsoorlutik.

Atuartut inaarutaasunik karakterissaminnik angusinngitsoortartut amerlangaatsiartuusut ilinniakkami ingerlaqqissinnaassagunik Majoriami pikkorissaqqinnerit aqutigisussaavaat. Aammattaq periarfissaavoq inuusuttut suliffissanut sungiusarnernik ingerlatsisinnaaneri, højskolarsinnaaneri imaluunniit allatigut suliniutini ingerlatsisinnaaneri pineqartut ataasiakkaat periarfissaannik nukittorsaaqumalluni ingerlaqqissinnaanissamut.

Ukiuni kingullerni suliniutit ilaatigut ajunngitsunik sunniuteqarsimapput, inuusuttuaqqat suliffissaaleqinerannik appariartitsiviusunik 1.801-imiit januar 2014-imi 1.141-nut januar 2018-imi, aammalu inuusuttut 1.300-niit 2014-imi juni 2018-imi 738-inut.

Tabeli 1: Inuusuttut suliffissaaleqineri piffissap ilaani 2014-imiit 2018-imut

Piffissap ilaani suliffissaaleqineq	2014	2015	2016	2017	2018
Januar	1.801	1.579	1.455	1.408	1.141
Juni	1.300	1.366	860	885	738

Uanga: Kalaallit Nunaanni kisitsisinik naatsorsueqqissaartarfik [ARXLED1A].

Suliniutini pingaartutut inissisimavoq inuusuttut ilinniagaqalernissamut imaluunniit suliffeqalernissamut piareersimalersikkumallugit pikkorissartinneqartarneri. Inuussutissarsiutinik ilinniartitaanernut piareersaataasumik ilinniartitaaneq (AEU) Majoriami atuartitsineruvoq nunatsinni inuussutissarsiutinik ilinniartitaanernut piareersaasusartoq. 2017-ip ukiaaniit AEU-mi ingerlatsisarnert tamarmik taarserneqarput meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsittarnermik (FA). Tabelini uani ataani takutinneqarput naatsorsuinerit inut iliuusissanut pilersaarusiunneqarsimasut Majoriami pikkorissaqqinnissamut 2016 aamma 2017-imi.

Tabeli 2: Inuit iliuusissanut pilersaaruteqartut pikkorissaqqinnissamut sammivinnut assigiinngitsunut agguarlugit 2016 aamma 2017

Inuit iliuusissanut pilersaarutillit pikkorissaqqinnissamut	2016	2017
AEU	935	325
Suliffissanut sungiusarneq	355	214
Sannavinni ingerlatsinerit	193	217
Meeqqat atuarfianni inaarutaasumik misilitsinneq (FA)	181	761
Efterskole-t	79	36
DK-mi Højskolernerit	78	79
Atuagarsornerunngitsut allat	63	92
NUIKI	41	34
Inuusuttuaqqanut suliniutit allat	34	66
Allat	7	40
KATILLUGIT	1.966	1.864

Uanga: ASNNN - IT-reg. Aqqutigalugu.

Piffissami august 2017 -imiit juni 2018-imut inuit 462-it Majoriami FA-mik ingerlatsinerminnik naammassisaqarsimapput. Siusippallaarpoq sunniutaasunik eqqikkaaniarnissamut, ilinniakkat aatsaat 2018-ip upernaavani aallartinneqarmata.

AEU-mi ingerlatsinerit kingulliit maj 2017-imi naammassineqarput inuusuttunit 325-init, misilitsinnernik 2.200 ingerlatsisunit, angusisullu 85 %-iullutik. Inuusuttut 325-it suliffissaaleqisutut nalunaarsorsimaffiinik misissuinerit Naalackersuisoqarfimmiit ingerlanneqartut takutippaat inuusuttut 134-it (41 %) suliffissarsiortutut nalunaarsorsimasimasut minnerpaamik ataasiarlutik maj 2017-imiit. Taamaasillutillu naatsorsuutigineqarpoq 59 %-it ilinniakkamik imaluunniit suliffimmik ingerlatsisut. Suliffissarsiortutut nalunaarsuisarneq qaammatikkaartumik pisarpoq, naatsorsuusiorneqarsimanngillallu qanoq akulikitsigisumik inuit pineqartut suliffissaaleqisutut nalunaarsorneqartarneri.

Siusinnerusukkut kisitsisinik paasissutissanik suliaasartut AEU-mi ilinniartut ingerlaqqittarneri eqqarsaatigalugit ersersitsisarsimapput pingajorarterutaasut ilinniakkami ingerlaqqittartut, pingajorarterutaasut allat suliffimmi ingerlaqqittartut, pingasorarterutaasullu suliffissarsiortutut nalunaarsorsimasartut. Paasissutissanik malinnaatitsiniarluni misissuisoqassappat pisariaqassaaq annersumik paasissutissanik qulaajaasoqarnissaa, nalunaarsuiffiit – registerit – assigiinngitsut imminnut “nipitartinnerisigut” ingerlattariaqartoq. Nalunaarsuiffiit pineqartut imminnut oqaloqatigiissinnaanngillat maanna aaqqissuussinerusuni ilinniartitaanerni aamma suliffeqarnermik ingerlatsivinni. Suliffissaqartitsinermi sunniutaasunik naatsorsueqqissaarnissami kisitsisit ullumikkumoortut pisariaqassapput. Suliffissaqartitsinermi kisitsisit maanna pissarsiarineqarsinnaasut Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfimmeersut kingulliit 2016-imeersuupput.

Apeqqu 2:

Majoriap sunniutai Naalackersuisunit qanoq nalilersorneqarpat?

Akissut:

Naalackersuisut ukiumoortumik kommunit qinnuigisarpaat suliniutit ingerlanneqartut pillugit nalunaarusiornissaannik, Majoriamik ingerlatsinermut naammassisassanut isumaqatigiissutaasut naapertorlugit. Taakkualu aaneqarsinnaapput uani; www.majoriaq.gl. Tassani ilaasarput uuttuutissat assigiinngitsut suliffeqarnermut suliniutinut, ilitsersuisarnernut aamma inuusuttuaqqanik immikkut sullissinerut atatillugu. Naalackersuisut maanna nalunaarusiortarnerni uuttuutaasartut naleqqussarpaat kommunit suleqatigalugit, tamatumuunalu kisitsisinik paasissutissanik piunarnerusunik siunissami peqalissaaq. Tamatumani unammilligassat ilagaat sunniutaasunik nalilersuiniartarnerni nalunaarsuisarnerni atortorissaarutit assigiinngitsuuneri, imminnullu taakkua “oqaluussinnaannginneri”. Tamannalu aaqqiissutissarsiumallugu suliaqartoqarpoq, siunissamilu aaqqissuussinerit immiut ataqatigiinnerulissallutik.

Apeqqu 3:

Majoriap ineriartornissaanut Naalackersuisut piviusunik sunik pilersaaruteqarpat?

Akissut:

Majoriami siunertaavoq kommunit ingerlatsivii akimorlugit sulianik ingerlatsinerup assigiissaarniarneqarnera, qularnaarumallugu innuttaasut ataasiakkaat tamarmik ataasiinnarmik iliusissanut pilersaarusiunneqartassasoq, ingerlaavartumik nutarterneqartartussamik, inuit pineqartut iliusissaannik aaqqissuussineri, innuttaasullu ilinniagaqalernissaanut imaluunniit suliffeqalernissaannut piareersartinneqarneranni.

Naalakkersuisunut pingaartuuvoq Majoriamik aaqqissuusseqqinnerup 2016-imeersup pitsaasumik atortuulersinneqarnissaa. Majoriamillu aaqqissuusseqqinnermi sunniutaasut pitsaasut ilagaat sulianik ingerlatsinerup assigiissaagaanera, aamma innuttaasunut namminernut iliuusissanik pilersaaruteqartarneq, ilaatigut qularnaarisunik suliffissaaleqinnermiit aaqqissuusamik ingerlaqqissinnaanermik aammalu inuusuttuaqqat siunnerfiusut najukkani namminermi sullinneqarnerisa malitseqartinneqartarneri.

Tamatuma saniatigut pilersaarusioneqarpoq Majoriami sulianik ingerlatsinerup nukittorsarnissaa naammassinnaasat annertunerulersikkumallugit kommunit aaqqissuusaaaneri akimorlugit. Ilaatigut suliarineqassapput suleriaatsinik allaaserinninnerit, soorlutaaq Majoriami sulisuusut suliffeqarnermut sammivilimmik ilinniartitaanerisa ineriartortinneqarnerat aallartinneqartoq. Naalakkersuisullu aamma pilersaarusionerpaat tulluarsaqatigiinnut immikkoortitserisarnerit naleqqussarneqarnissaat, suli annertunerusumik suliffissarsiortut suliffeqarnermut ataveqartuuneri ersersinneqarsinnaalersikkumallugu, uuttuutit tamatigoortut oqimaaqatigiissitsisullu tunngavigalugit aaqqissuusaaasumik. Taamatut aaqqissuusinnikkut naatsorsuutigineqarpoq periarfissat annertunerulissasut suliniutissanik naleqqussaaanermi pisariaqartitsinermik aallaaveqartut. Kiisalu aamma Naalakkersuisut kissaatigaat suliffeerunnermi ikiorsiissuteqartarnerup aaqqissuuteqqinneqarnissaa, pisortanit ikiorsiissuteqartarnermik aaqqissuusinnernut naleqqussagaasunngorlugi.

Naalakkersuisut aallarnisaataasunik kommunit, suliffeqarnermi illuatungeriit, inuussutissarsiortut soqutigisaqartullu allat ataatsimeeqatigisarsimavaat, suliffeqarnermi aaqqissuusinnermik nutaamik aaqqissuusseqqinnissaaq aggersoq pillugu. Kiisalu aamma Nunamut tamarmut suliffeqarnermi siunnersuisoqatigiit ataatsimiissimapput siullermeerutaasumik aaqqissuusseqqinnissamut inassuteqaataasussanik ilusilersuinnermini.

Suliat taakkua ukiamut ingerlateqqinneqassapput illuatungeriinnik naleqquttunik oqaloqateqartarluni, naatsorsuutigineqarporlu suliffeqarnermut periusissiamik nutaamik ukiuni sisamani tulliuttuni atuuttussamik suliaqartoqarnissaa. Pilersaarutigineqarpoq Naalakkersuisuusimasut suliffeqarneri periusissiaata nalilersuiffigineqarnissaa, ilaatigut suliniutit nukittorsaavigisassatut pisariaqartitsiviusut nukittorsaavigisinnajumallugit. Suliffeqarnermi illuatungeriinnik oqaloqateqartarnermi annertunerusutigut suliffeqarnermi pisariaqartitsinermik qulaajaanermik imaqassapput, taamaaliornikkut suliffeqartut sulisinnaasullu suliffeqarnermi siunissami pisariaqartitsinnernut piareersarneqarsinnaaqqullugit. Tamannalu ilaatigut piviusunngortinneqassaaq ingerlaavartumik pitsaaneruseqarullu paasissutissanik katersisarnikkut sulisussat sumi inissisimani eqqarsaatigalugit, tassuunalu siunissami pitsaaneruseqarullu aaqqissuusaaanikkut nakkutiginninneq aaqqissuunneqassalluni.

Apeqqu 4:

Pisamut soqutiginarsinnaasumik allamik Naalackersuisut paasissutissiisinnaappat?

Akissut:

Naalackersuisut annertuumik piomassuseqarfigaat angujumallugu nunatsinni innuttaasut tamarmik imminnut pilersortuunissaat. Kalaallit Nunaanni siunissami aningaasarsiornikkut atugassarititaasuni aalajangiisuvoq akileraarutitsigut isertitassat annertunerulernissaat, aammalu pisortanit ikiorsiissutaasartut annikinnerulernissaat, ilutigisaanillu nunatsinni aningaasarsiornikkut periarfissatta innuttaasuni annertunerulernissaa, tamanna toqqaannartumik inuussutissarsiortunut sunniuteqassammat innuttaasut atuinerulernerisigut.

Inuusuttut nunatta siunissarai, inuusuttattalu ilinniarsimangitsut imaluunniit suliffeqanngitsut nammineersinnaalersinnissaat suliniutissani qaffasinnerpaatut inissisimavoq. Majoriaq suliniutini taakkunani qitiusumik inissisimavoq, pikkorissartitseqqinnerit, suliffissanut ilitersuisarneq aammalu suliffissarsiuussineq imminnut tasiortutut inissisimammata. Majoriami innuttaasup naapittarpaa ataatsimoorussamik aaqqissuussineq, nutaanik periarfissiisoq, imminut pilersortunngoqqinnissamut aqqutissiuussisusaaq. Tamannalu atuuppoq suliffissarsiortuugaanni imaluunniit atuagarsornikkut atuagarsornerunngitsumilluunniit pikkorissarnissamik pisariaqartitsisuugaanni, suliffissamik imminut naleqquttumik ilinniakkamilluunniit imminut naleqquttumik aalajangiussinnginnermi. Innuttaasunut saaffiginnittunut tamanut ingerlariaqqinnissamillu kissaateqartunut namminernut iliuusissanut pilersaarusiussisoqartassaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Vittus Qujaukitsoq